

Perypetie wokół pomnika na placu Łukiskim: projekt narusza wymogi konkursu

Ustawienie monumentu na zrekonstruowanym placu Łukiskim przewidziano w terminie przed 1 grudnia 2018 r.

Fot. Marian Paluszkiewicz

Plac Łukiski w Wilnie wyraźnie nie ma szczęścia do pomnika. Nieustające dyskusje nad jego koncepcją trwały już od chwili odzyskania przez Litwę niepodległości.

Wydawać by się mogło, że ostatecznie kłamka zapadła w miniony poniedziałek, 27 listopada, kie-

dy został ogłoszony zwycięski, konkursowy projekt pomnika autorstwa rzeźbiarza, Andriusa Labašauskasa. Niestety, we wtorek okazało się, że projekt pomnika nie jest zgodny z wymogami zachowania dziedzictwa kulturowego.

Str. 4

**Przed świętami wzrasta liczba
fałszywych e-sklepów** Str. 6

Współczesna Anna Karenina Str. 13

**Trzęsienie ziemi może
zniszczyć Kalifornię** Str. 14

ISSN 1392-0405

KURIER WILEŃSKI

Czwartek
Listopad 2017 **30**

Imieniny: *Andrzeja, Fryderyka, Justyny, Konstancjusza, Kutberta, Maury, Tadei, Zbysława i Zozyma*

TRZY PYTANIA DO...

...*Army Čaplinskienė*, lekarki Centrum Chorób Zakaźnych i AIDS

1. 1 grudnia obchodzimy Światowy Dzień Walki z AIDS. Obecnie na świecie żyje ponad 40 milionów ludzi chorych na HIV/AIDS. Rocznie umiera ok. 2 mln osób. Jak wygląda sytuacja na Litwie?

Na dzień 1 czerwca 2017 roku na Litwie zarejestrowane są 2 842 osoby, które są nosicielami wirusa HIV. 2 262 mężczyzn i 580 kobiet. W ciągu pierwszych pięciu miesięcy br. roku wirus HIV stwierdzono u 93 osób, z których 80 stanowią mężczyźni, 13 – kobiety. To jest o 11 przypadków więcej w porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku.

2. W jaki sposób najczęściej dochodzi do zakażenia się wirusem HIV?

W 93 przypadkach stwierdzonych w ciągu pierwszych 5 miesięcy tego roku ustalono, że 58 osób zaraziło się dożylnie, wstrzykując narkotyki, 22 – przez kontakty seksualne, u 13 osób nie stwierdzono sposobu, w jaki zaraziły się wirusem HIV. Najwięcej chorych zarejestrowano w obwodzie wileńskim – 44. Są to osoby w wieku 30-39 lat. Co drugi przypadek (49) zakażenia się zarejestrowano w placówkach pozbawienia wolności. To jest o 1,8 razy więcej w porównaniu z 2016 rokiem.

3. Jak należy zachować się podejrzewając możliwość zakażenia?

Należy zgłaszać się do punktów konsultacyjnych HIV/AIDS, gdzie bezpłatnie i anonimowo można porozmawiać z lekarzem i zrobić sobie test wykrywający obecność wirusa. Wykrycie zakażenia wirusem HIV pozwala na rozpoczęcie leczenia, które może opóźnić rozwój AIDS. U nas w kraju leczenie HIV w 100 procentach finansuje Państwowa Kasa Chorych.

Rozmawiała Justyna Giedrojć

Pamięci Marszałka Piłsudskiego

5 grudnia przypada 150. rocznica urodzin jednego z największych strategów państwa polskiego w całej jego ponad tysięcznej historii, Józefa Piłsudskiego. Twórca Niepodległej, wróconej na mapę Europy, urodził się w podwileńskim majątku rodzonym w Zułowie.

Na uroczystość obchodów rocznicy urodzin do Wilna i Zułowa w dniach 4-6 grudnia przybędzie specjalna delegacja z prezesem Zarządu Głównego Związku Piłsudczyków RP generałem Stanisławem Śliwą oraz członkami Zarządu.

Na Rosnie gdzie u boku

Matki spoczywa Serce Syna, zostaną złożone wiązanki kwiatów, będzie też chwila wspomnień, zadumy i zapewne pytanie, gdyby nie On.

Te pytanie może postawić sobie wiele narodów współczesnej Europy. Gdyby nie On nie wiadomo dokąd by sięgał bolszewizm, komunizm. Ile narodów nie było by na mapach z powodu komunistycznego zaboru...

Uroczystości odbędą się także podczas Mszy świętej koncelebrowanej w intencji Marszałka. Delegacja uda się do miejsca urodzenia Józefa Piłsudskiego do Zułowa.

Krzysztof Subocz

Od stycznia 2017 roku wzrośnie zasiłek rodzinny?

Sejm wstępnie zaakceptował poprawki, by zasiłki na dziecko były płacone niezależnie od sytuacji finansowej rodziców i liczby dzieci. Zgodnie z nowym projektem ustawy o świadczeniach pieniężnych, wysokość zasiłku miałaby wynosić od 30 do 58,5 euro miesięcznie.

Od stycznia świadczenie w wysokości 30 euro miało być wypłacane na każde dziecko do 18 roku życia oraz do 21 r. ż. w przypadku pobierania nauki.

W przypadku rodzin wielodzietnych będzie obowiązywać dodatek. Wówczas

zasiłek wynosiłby 58,5 euro miesięcznie dla dzieci do lat dwóch i 45,2 euro pobieraliby rodzice dzieci starszych.

Dodatkowe świadczenia otrzymają również rodziny nisko uposażone, których dochód na jednego członka rodziny nie przekracza 183 euro.

Projekt czeka na kolejne głosowanie sejmu. Obecnie zasiłki są wypłacane rodzinom wielodzietnym i o niskich dochodach.

Świadczenie na dziecko do drugiego roku życia wynosi 28,5 euro, od 2 do 18 roku życia 15,2 euro.

zw.lt

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a, 02121–30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz [tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt]. **Zastępca red. nacz.:** Aleksander Borowik [info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46] **Sekretarz redakcji:** Lucja Stankevičiūtė [tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt] **Dziennikarze:** Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Ilona Lewandowska, Brygita Lapszewicz, Anna Pieszko, Marian Paluszkievicz — fotoreporter **Współpracownicy:** Helena Gładkowska, Witold Janczys, Jadwiga Podmostko, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk **Dział Promocji:** Andrzej Podworski — prenumerata [tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt], Jolanta Balkiewicz — reklama [tel. 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt]. **Wydawca:** VšĮ „Kurier Wilenski” **Druk:** VšĮ „Vilnijos žodis” **Nakład:** 3000 egz.

Materialów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. **Redaktor dyżurny:** Justyna Giedrojć

Premier Skvernelis kłamie?

Tak jak obiecaliśmy w poprzednim numerze, sprawdziliśmy czy słowa premiera Litwy, Sauliusa Skvernelisa, wypowiedziane na spotkaniu premierów państw bałtyckich i Polski w Warszawie, 5 września, są prawdą. Skvernelis na konferencji prasowej zaznaczył wtedy, że „wszystko jest rozstrzygnięte: na ulicach są nazwy po litewsku, na domach są tabliczki z nazwami po polsku, a w urzędach można zwracać się w języku ojczystym”.

Wczoraj z pisemną prośbą o przywrócenie wileńskiej szkole podstawowej na Lipówce dawnej nazwy jej przedwojennego patrona, marszałka Józefa Piłsudskiego, zwróciliśmy się do samorządu stołecznego w języku polskim.

Dokument złożyliśmy w sa-

morządzie wileńskim do Aldony Eleonory Eidukonytė, kierowniczki punktu kompleksowej obsługi samorządu stołecznego.

Tam odmówiono przyjęcia dokumentu w języku polskim, motywując to tym, że zgodnie z uchwałą nr. 875 Rządu Republiki Litewskiej z 22 sierpnia 2007 roku „W sprawie rozpatrywania wniosków i obsługi w instytucjach administracji publicznej, urzędach państwowych i innych podmiotach administracji publicznej” oraz zmian reguł nr. 913, punkt 22. pisemne wnioski osób powinny być „napisane w języku państwowym lub zgodnie z prawem zatwierdzone tłumaczeniem na język państwowy; napisane czytelnie”. Poniżej zamieszczamy tekst dokumentu. □

Honorata Adamowicz

KLUB GAZETY POLSKIEJ NR 434 W WILNIE

Wilno, 28 listopada 2017 r.

Mer Rady Samorządu Miasta Wilna
Remigijus Šimašius
Starosta frakcji AWPL-ZChR
Rady Samorządu Miasta Wilna
Renata Cytacka

PROŚBA dotycząca przywrócenia imienia Józefa Piłsudskiego Szkole Podstawowej na Lipówce w 150. jego rocznicę urodzin Prosimy o zainicjowanie w Radzie Samorządu Miasta Wilna przedłożenia, omawiania i przyjęcia decyzji o przywróceniu szkole na Lipówce (Szkoła Podstawowa na Lipówce, ul. Lipówka 18) imienia jej historycznego patrona Józefa Piłsudskiego. Szkoła na Lipówce otwarta została w 1938 r. jako Szkoła Powszechna Nr 40 im. Józefa Piłsudskiego. Została wybudowana na mocy testamentu Marszałka, który nakazywał wybudowanie 100 szkół na Wileńszczyźnie.

Józef Piłsudski – to wybitny nasz kraj, pochodzący ze żmudzkiego rodu Giniotów, urodzony na Litwie, dzieciństwo i młodość spędził w Wilnie. Wybitny dowódca wojskowy, zwolennik sojuszu Polski i Litwy, postulował powstanie składającej się z niepodległych państw federacji Międzymorza. W 1920 roku uratował Europę i Litwę przed bolszewizmem i czerwoną zarazą.

W najbliższym czasie (5 grudnia 2017 r.) obchodzić będziemy 150. rocznicę urodzin Marszałka Józefa Piłsudskiego. Z tej okazji prosimy o likwidację skutku sowieckiej okupacji i sprawiedliwe przywrócenie historycznej nazwy szkole, której budowę zainicjował właśnie Józef Piłsudski, by dobrze służyła przyszłym pokoleniom i kształciła świadomych, szlachetnych i uczciwych obywateli Litwy. □

Zygmunt Klonowski
Prezes Klubu Gazety
Polskiej w Wilnie

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA

Papież Franciszek odprawił historyczną Mszę św. dla katolików z Mjanmy
Fot. EPA-ELTA

KOMENTARZ DNIA

Czym się zajmuje władza?

Tytułowe pytanie może się wydawać banalne (bo jest!), zapewne też i prowokacyjne (również!), ale warto je sobie zadać – by odpowiedź zderzyć z rzeczywistością. Z definicji władza demokratycznego państwa powinna zajmować się zaspokajaniem tych potrzeb obywateli, których zaspokajanie samodzielne byłoby albo zbyt uciążliwe i czasochłonne, albo dla pojedynczych jednostek niemożliwe.

A zatem – organizowaniem systemu bezpieczeństwa, ochrony zdrowia, zapewnianiem przestrzegania prawa pracy, poborem podatków i infrastrukturą. Gorzej, jeśli zaczyna niebezpiecznie wykraczać poza ten zakres minimum. Oto w wileńskim magistracie władza samorządowa zajmuje się polityką historyczną, ratowaniem Góry Zamkowej, upamiętnianiem partyzantów, promowaniem innowacyjności i zwalczaniem idei zbudowania w Zameczku (Pilaitė) katolickiej szkoły – czyli sprawami, które przerastają jej prerogatywy i kompetencje.

Gorzej, że z tymi bardziej podstawowymi – jak dbanie o infrastrukturę drogową, zapewnianie funkcjonalnego systemu transportu miejskiego czy dostępnej oświaty – też sobie nie radzi. Liberalowie Remigijusa Šimašiusa sukces odnoszą w sumie tylko w kompromitowaniu swojej partii i liberalizmu jako takiego.

Warto pytać, czym się zajmuje władza i jak się to ma do tego, co rzeczywiście powinna robić.

Rajmund Klonowski

LICZBA DNIA

2 mld dolarów przeznaczy Chiński Bank Rozwoju na inwestycje w Europie Środkowo-Wschodniej

Perypetie wokół pomnika na placu Łukiskim: projekt narusza wymogi konkursu

ze str. 1 »

Wicedyrektor Departamentu Dziedzictwa Kulturowego, Algimantas Degutis, we wtorek powiedział agencji BNS, że memoriał ku czci obrońców wolności autorstwa Labašauskasa, przypominający las i partyzancki bunkier, narusza postanowienie Rady ds. Oceny Nieruchomego Dziedzictwa Kulturowego (Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba) z 2010 r. Uchwalila ona wtedy, że powierzchnia placu Łukiskiego musi być równa, tymczasem pomnik Andriusa Labašauskasa unosi się nad powierzchnią placu w postaci wzniesienia.

„Jak to rozstrzygnąć? Nie mógł powstać taki projekt, który przeczy wartościowym cechom. Jest równy plac. To znaczy, że nie może powstać memoriał naruszający te cechy” – powiedział Degutis.

Jak zaznaczył, propozycja ponownego rozpatrzenia tego zagadnienia zostanie zgłoszona ekspertom.

Departament Dziedzictwa Kulturowego udostępnił oświadczenie, że w zaistniałej sytuacji możliwe są dwa wyjścia: albo organizatorzy projektu musieliby „uwzględnić specyfikę zwycięskiego projektu z projektem uporządkowania placu Łukiskiego,” albo zwrócić się do Rady ds. Oceny Nieruchomego Dziedzictwa Kulturowego w celu ponownego rozpatrzenia wartościowych cech placu.

„Rozumiemy, że memoriał jest ważny dla społeczeństwa i chcemy, by odpowiedni projekt mógł być urzeczywistniony jak najszybciej, w trybie ustalonym przez państwo. Departament Dziedzictwa Kulturowego na wszelkie sposoby będzie konsultował się z organizatorami i realizatorami konkursu, by rozstrzygnąć powstałą kolizję prawną” – zaznaczyła w oświadczeniu Diana Varnaitė, dyrektor De-

partamentu Dziedzictwa Kulturowego.

Wczoraj pytanie o pomnik zostało poruszone na posiedzeniu sejmowego komitetu kultury. Jego przewodniczący, Ramunas Karbauskis, uważa, że łatwiej będzie skorygować projekt memoriału, aniżeli zmieniać wymagania przepisów.

„Skonstatowaliśmy, że nie może być naruszane prawo. Oczywiście jest, że projekt pomnika narusza wymagania dotyczące dziedzictwa kulturowego, wartościowych cech, dlatego musi być znalezione wyjście.

Przy placu Łukiskim stały plansze z projektami pięciu pomników, na które można było głosować
Fot. Marian Paluszkievicz

Jakie wyjście znajdzie komisja, grupa robocza, pracownicy dziedzictwa kulturowego i autor – czy skorygują projekt, czy znajdą inną drogę – tego nie wiemy. Zamiana wartościowych cech to bardzo poważny proces. Gdyby autor znalazł inne rozwiązanie, byłaby to prostsza droga” – powiedział Karbauskis agencji BNS.

Dziwił się też, że uczestnicy konkursu nie zostali poinformowani o regulaminie na temat wymogów dotyczących dziedzictwa kulturowego, ale zarzuty wyraził nie wobec kierownictwa ministerstwa kultury, a wobec Departamentu Dziedzictwa Kulturowego, który nie wyraził swej opinii w czasie, gdy projekty były

oceniane. Polityk zauważył, że również inny projekt biorący udział w konkursie – pomnik Pogoni – został pomyślany nie na płaskiej powierzchni placu, lecz na wyniosłym postumencie. Stąd pojawia się pytanie, w jaki sposób oceniliby go specjaliści dziedzictwa kulturowego.

Wiceminister kultury, Gintautė Žemaitytė, przyznała się do błędu, że w odpowiednim czasie nie zwrócono się do Departamentu Dziedzictwa Kulturowego. Jak powiedziała, grupa robocza powołana przez premiera jeszcze w tym tygodniu

powstanie na placu Łukiskim monumentu w formie bunkra partyzanckiego. Na południowej jego stronie odwróconej w stronę alei Giedymina miałyby powstać ściana pamiątkowa ze stylizowanymi motywami drzew. Pomysł ma być realizacją idei wolnej przestrzeni, a ludzie organizujący tu wolny czas pamiętali o przywileju życia w wolności. Monument miałyby stanąć na zrekonstruowanym placu Łukiskim przed 1 grudnia 2018 r.

– Byłem zaskoczony, gdy w konkursie wygrał właśnie ten projekt pomnika w postaci partyzanckiego bunkra. Plac Łukiski z założenia miał być najbardziej reprezentacyjnym miejscem nie tylko w stolicy, ale też w państwie, na którym mogłyby się odbywać obchody wszystkich świąt państwowych. Tymczasem w tym projekcie nie znalazło się nawet miejsce na maszt z flagą państwa – w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” zauważa Jarosław Wołkonowski, specjalista nauk politycznych, prodziekan Wydziału Ekonomiczno-Informatycznego w Wilnie Uniwersytetu w Białymstoku.

Jego zdaniem, wygrał projekt, który w najmniejszym stopniu eksponował walki narodowo-wyzwoleńcze obywateli Litwy, a zaakcentował jedynie ruch oporu przeciwko władzy sowieckiej po 1944 r.

– Inne projekty pomnika spełniały funkcje reprezentacyjne, jak również upamiętniały zrywy niepodległościowe w powstaniu kościuszkowskim, w powstaniu styczniowym czy w powstaniu listopadowym. A przecież to właśnie na placu Łukiskim zostali straceni uczestnicy powstania styczniowego, w tym przywódca Zygmunt Sierakowski i Konstancy Kalinowski – zaznaczył Jarosław Wołkonowski. □

Anna Pieszko

SPRINTEM

Trener Sevilli
przeszedł operację

Trener piłkarzy Sevilli Eduardo Berizzo przeszedł pomyślnie operację usunięcia nowotworu prostaty – poinformował klub hiszpańskiej ekstraklasy. Pod nieobecność Argentynczyka – na razie nie wiadomo, jak długą – jego obowiązki przejmie Ernesto Marcucci. Sevilla zajmuje piąte miejsce w tabeli ekstraklasy po 13 kolejkach.

Sprawa dopingu Zielińskiego

Po ponad czterogodzinnym posiedzeniu odwoławczego panelu dyscyplinarnego przy Polskiej Agencji Antydopingowej w sprawie ciężarowca Adriana Zielińskiego ponownie nie zapadły żadne ostateczne decyzje.

Zieliński został wykluczony z reprezentacji Polski podczas igrzysk olimpijskich w Rio de Janeiro w 2016 roku po ujawnieniu w jego organizmie środka dopingowego. Mistrz olimpijski w kat. 85 kg z Londynu cały czas twierdzi, że nigdy świadomie nie zażywał zabronionego środka nandrolonu.

Trzecioligowiec postraszył Real

Trzecioligowa Fuenlabrada prowadziła z grającym w rezerwowym składzie Realem Madryt 1:0 do 62. minuty, ale ostatecznie zremisowała 2:2 i odpadła w 1/16 finału piłkarskiego Pucharu Króla. W pierwszym meczu „Królewscy” wygrali na wyjeździe 2:0. Na Santiago Bernabeu goście objęli prowadzenie w 25. minucie po голу Luisa Milli i nie dali go sobie odebrać do przerwy.

F1: Kubica: jestem w lepszej formie niż w 2010 roku

Starający się o powrót do Formuły 1 Robert Kubica ocenił, że jest w lepszej formie fizycznej niż w 2010 roku, kiedy po raz ostatni startował w cyklu.

„Niektórzy mówią, że prowadzę bolid jedną ręką. To nieprawda” – zapewnił polski kierowca. Kubica przebywa obecnie w Abu Zabi, gdzie uczestniczy w testach w zespole Williams-Mercedes. We wtorek pokonał sto okrążeń, wczoraj znów pojawił się na torze Yas Marina. Jeśli próby wypadną pomyślnie, Polak najprawdopodobniej podpisze kontrakt na przyszły rok.

Oprócz niego o miejsce w tym teamie – zwolnił je Brazylijczyk Felipe Massa, który zakończył karierę – walczą Rosjanin Siergiej Sirotkin i Daniil Kwiat oraz Brytyjczyk Paul di Resta. Według zagranicznych mediów, Kubica jest pierwszym wyborem Williamsa, ale zespół chce jeszcze upewnić się, że Polak przejdzie wszystkie próby sprawnościowe. W wypadku w rajdzie Ronde di Andora w 2011 roku doznał poważnych złamań nogi i ręki, w której dotychczas nie odzyskał stuprocentowej sprawności.

„Prowadzenie bolidu Formuły 1 jedną ręką jest niewykonalne. Fakt, że mam pewne ograniczenia, ale mój organizm nauczył się sobie z nimi radzić. Nie ma w tym nic złego. Je-

steśmy ludźmi, nasze mózgi są przyzwyczajone do tego, że pomagają ciału przetrwać niedowład” – podkreślił zwycięzca jednego wyścigu w cyklu F1.

Testy w Abu Zabi, a latem także w Renault, poprzedziły długie miesiące treningów i przygotowań.

„Przez ostatnie sześć miesięcy wykonałem ogromną pracę. To nie było łatwe, nie leżałem sobie w łóżku. Myślę, że pod względem fizycznym jestem w szczytowej formie, na pewno znacznie lepszej, niż kiedy ścigałem się w 2010 roku. Motywacji mi nie brakuje, or-

ganizm reaguje dobrze na wysiłek” – powiedział Polak, który 7 grudnia skończy 33 lata.

Kubica dodał, że i tak ma wiele do nadrobienia, ponieważ obecnie bolidy zachowują się inaczej niż te sprzed siedmiu lat.

„W zasadzie zaczynam od zera, bo Formuła 1 bardzo się zmieniła. Ale pomaga mi doświadczenie, które zebrałem. Uczę się szybciej niż w przeszłości” – zapewnił.

Kubica wystartował dotychczas w 76 wyścigach o Grand Prix. Odniósł jedno zwycięstwo, a na podium stanął łącznie 12 razy. □

Kubica wystartował dotychczas w 76 wyścigach F1 Fot. archiwum

Piłkarze Torino uczczą rocznicę tragedii klubu Chapecoense

Piłkarze Torino specjalnymi koszulkami, w których zagrają w sobotnim spotkaniu Serie A przeciw Atalancie Bergamo, uczczą rocznicę tragedii klubu Chapecoense. 29 listopada w katastrofie lotniczej zginęło 19 zawodników tego brazylijskiego zespołu.

Zawodnicy z Turynu wystąpią w zielonych koszulkach, takich w jakich grają na co dzień piłkarze Chapecoense, nie zaś w

swoich tradycyjnych czerwono-brązowych. Przygotowano także limitowaną edycję 1500 takich strojów. Dochód z ich sprzedaży trafi do rodzin ofiar katastrofy sprzed roku. Pomysł upamiętnienia rocznicy dramatu zawodników z Brazylii to także nawiązanie do tragicznych losów poprzedników obecnych piłkarzy Torino. W 1949 r. na wzgórzu Superga w okolicach Turynu rozbił się samolot włoskich linii lot-

niczych na pokładzie którego było 27 pasażerów, w tym 18 graczy Torino wracających z meczu z Lizbony. Nikt nie przeżył katastrofy. 29 listopada piłkarze Chapecoense lecieli na finał Copa Sudamericana do Kolumbii. Samolot rozbił się w górach niedaleko lotniska w Medellin – zginęło 71 osób, w tym 19 zawodników oraz trener Caio Junior. Przeżyło sześciu pasażerów, m.in. trzech graczy. □

MŚ 2018: Irańczycy zaapelowali o skromny strój dla prowadzącej losowanie grup

Irańscy kibice zaapelowali do Marii Komandnaji, by na jutrzejszą ceremonie losowania grup piłkarskich mistrzostw świata ubrała się bardziej skromnie.

Jeśli jej strój będzie odkrywać zbyt wiele, wówczas telewizja IRIB przerwie transmisję.

Komandnaja to rosyjska dziennikarka, która ma wspólnie z byłym angielskim piłkarzem Garym Linekerem poprowadzić uroczystość na Kremlu w Moskwie.

Z powodu obowiązujących w Iranie przepisów, transmisja będzie musiała zostać przerwana, jeśli pojawią się kobiety w skąnym ubraniu. Kibice już się martwią, że nie będą mogli zobaczyć, na jakich rywali trafili ich idole, dlatego postanowili zaapelować do dziennikarki, by ta wzięła pod uwagę bardziej skromne ubranie.

„Proszę, pomóż nam. Wybierz mniej seksowny strój, a wówczas będziemy mogli śledzić całą ceremonię” – napisał perski kibic Komandnaji. Nie jest on jednak jedyny. Rosjanka dostała tysiące takich wiadomości.

Dziennikarka odpowiedziała nawet kibicom, że nie wiedziała o obowiązujących w Iranie restrykcjach i obiecała, że postara się sprostać ich wymaganiom. Zazaczyła jednak, że nie ma zbyt wiele

Z powodu obowiązujących w Iranie przepisów, transmisja będzie przerwana, jeśli pojawią się kobiety w skąnym ubraniu Fot. archiwum

w tej kwestii do powiedzenia, ponieważ ubranie wybiera Międzynarodowa Federacja Piłkarska (FIFA) a nie ona sama.

Losowanie odbędzie się w Państwowym Pałacu Kremłowskim w Moskwie, początek ceremonii o godz. 16. Polska, na podstawie październikowego rankingu FIFA, będzie losowana z pierwszego koszyka, co oznacza, że w grupie nie trafi na czołowe zespoły: Niemcy, Brazylię, Portugalię, Argentynę, Belgię i Francję. Ponadto w pierwszym koszy-

ku – z racji funkcji gospodarza – jest Rosja, automatycznie przydzielona do grupy A.

W drugim znalazły się: Hiszpania, Peru, Szwajcaria, Anglia, Kolumbia, Meksyk, Urugwaj i Chorwacja. Z trzeciego koszyka losowane będą: Dania, Islandia, Kostaryka, Szwecja, Tunezja, Egipt, Senegal i Iran.

Grupę teoretycznie najsłabszych uczestników mundialu utworzą natomiast: Serbia, Nigeria, Australia, Japonia, Maroko, Panama, Korea Płd. i Arabia Saudyjska. □

Puchar Świata w Niżnym Tagile bez lidera

Tak jak wcześniej zapowiadano, w zawodach Pucharu Świata w skokach narciarskich w rosyjskim Niżnym Tagile zabraknie najlepszych japońskich skoczków. To oznacza, że zabraknie też lidera klasyfikacji generalnej PŚ Junshiro Kobayashiego.

26-latek, który sensacyjnie wygrał zawody w Wiśle, nie obroni zatem złotego plastronu lidera PŚ. Po dwóch konkursach ma on na koncie 126 punktów i o 26 wyprzedza Słoweńca Jerne-

ja Damjana. Trzeci jest Norweg Daniel Andre Tande z 95 punktami na koncie.

Najwyżej z Polaków plasuje się Kamil Stoch, który jest piątą z dorobkiem 91 punktów. Tym samym skoczek z Zębu stanie przed szansą walki o fotel lidera w PŚ.

Trener japońskiej kadry Tomoharu Yokokawa już dawno zapowiadał, że jego najlepsi zawodnicy nie wystąpią w Niżnym Tagile. Po zwycięstwie Kobayashskiego w Wiśle zaczęło się

jednak pojawiać pytanie, czy przypadkiem szkoleniowiec nie zdecyduje się, choćby w części, na zmianę planów. Trenera nie przekonało nawet to, że Kobayashi jest liderem PŚ.

Japończyk, który zajął 10. miejsce w Ruce, prosto z Finlandii udał się razem z kolegami do Japonii. Do rywalizacji mają wrócić w niemieckim Titi-see-Neustadt (8–10 grudnia). W Niżnym Tagile ma za to wystąpić drugi garnitur japońskich skoczków. □

SPRINTEM

Messi pozazdrościł narciarzom

Kapitan piłkarskiej reprezentacji Argentyny i napastnik FC Barcelona Lionel Messi przyjechał z rodziną do fińskiej miejscowości Ruka, gdzie w weekend odbywały się zawody narciarskiego Pucharu Świata. Już tego samego dnia odbył przejażdżkę psim zaprzęgiem. Rodzina Messich zamieszkała w ośrodku turystycznym Lisakki Village.

Rajdowe ME: w Mikołajkach

W 2018 roku do kalendarza mistrzostw Europy wraca Rajd Polski, który w poprzednich sezonach był w cyklu championshipu globu. Jako runda ME Rajd Polski w 2018 roku odbędzie się w dniach 21–23 września na trasach w rejonie Mikołajek. FIA European Rally Championship 2018 rozpoczyna się od Rajdu Azorów (22–24 marca), a zakończy lotewskim Rajdem Lipawy (12–14 października).

MŚ 2018: FIFA w Rosji bez dopingu

Na trzy dni przed losowaniem grup piłkarskich mistrzostw świata w 2018 roku, sekretarz generalna Międzynarodowej Federacji Piłki Nożnej (FIFA) Fatma Samoura oświadczyła, że nie otrzymała żadnych sygnałów o problemie dopingu w rosyjskim futbolu. Jak stwierdziła Samoura „FIFA nie ma żadnych wiarygodnych informacji o +powszechnym+ używaniu narkotyków i środków dopingowych przez piłkarzy grających w rosyjskich zespołach”.

Strony przygotował
Witold Janczys

FLESZ

Las sekwoi na Marsie

Projekt opiera się na kopułach–szklarniach, w które służyłyby do uprawy roślinności oraz produkowania energii ze światła słonecznego. Ich centralnym elementem miałyby być „sekwoje” – przypominające pnie drzew konstrukcje, których zadaniem byłby m.in. transport wody. W podstawie każdej z kopuł znajdować by się miała sieć tuneli z pomieszczeniami technicznymi i kwaterami mieszkalnymi.

Zamek Urartu
sprzed 3 tys. lat

Ruiny zamku sprzed 3 tysięcy lat, zbudowanego za czasów cywilizacji Urartu, odkryli naukowcy w jeziorze Wan, najgłębszym, słonym jeziorze Turcji. Urartu, inaczej Królestwo Wan, to starożytne państwo na Bliskim Wschodzie, które rozciągało się w obecnych granicach Armenii, Iranu i Turcji.

Nowe obserwacje
tajemniczej gwiazdy

Przez ostatnie dwa miesiące gwiazda KIC 8462852 nie wykazała żadnych wyraźnych spadków jasności. Wciąż nie ma więc dobrego wyjaśnienia dla tego dziwnego fenomenu. Przypominamy, że wcześniej w przypadku KIC 8462852 wykryto jednak wiele nieregularnych spadków jasności. Niektóre są duże, rzędu 15–20 proc. i trwają od 5 do nawet 80 dni. Są to bardzo zaskakujące parametry tranzytowe. Co ciekawe, oprócz takich dużych spadków jasności występują także mniejsze, rzędu 1–2 procent.

Stronę przygotował
Witold Janczys

Trzęsienie ziemi może zupełnie zniszczyć Kalifornię

Kalifornia jest obszarem szczególnie aktywnym sejsmicznie i duże trzęsienie ziemi o sile powyżej 7 stopni w skali Richtera jest tylko kwestią czasu.

Tym bardziej niepokojąco wygląda nagły wzrost aktywności sejsmicznej w obrębie słynnego i niebezpiecznego uskoku San Andreas. W ciągu zaledwie tygodnia doszło tam do aż 134 wstrząsów.

Wstrząsy wystąpiły na 5-kilometrowym odcinku uskoku San Andreas. 17 miało siłę nieco poniżej 2,5 stopni, a 6 przekroczyło wartość 3 stopni w skali Richtera. Specjaliści zwracają uwagę na to, że wszystkie z zarejestrowanych 134 wstrząsów wystąpiły w ciągu zaledwie 7 dni.

Uskok San Andreas powstał w wyniku zderzenia płyt litosferycznych: pacyficznej i północnoamerykańskiej. Przechodzi przez Meksyk i całą niemal Kalifornię, włącznie z Los Angeles i San Francisco. Uskok był już przyczyną wielu potężnych trzęsień ziemi w historii tego obszaru. Niektórzy sugerują jednak, że nie jest w stanie wywołać trzęsienia ziemi o sile ponad 9 stopni, ponieważ nie jest wystarczająco długi i głęboki.

Jednak San Andreas już

nie raz pokazał swoją niesamowitą siłę. Wielkie trzęsienie ziemi uderzyło w 1857 roku na południowym krańcu San Andreas. Wtedy magnituda wstrząsu wyniosła 7,9 stopni.

Trzęsienie to spowodowało zdumiewające pęknięcie ziemi liczące niemal 300 kilometrów długości, ciągnące się od hrabstwa Monterey aż po Los Angeles. Ostatni znaczący wstrząs wystąpił w 1906,

kiedy trzęsienie ziemi o sile 7,8 stopni przekształciło część San Francisco w zupełne rumowisko.

Po ponad 100 latach budowania się naprężeń wzdłuż liczącej przeszło 1000 km linii uskoku, kolejne duże trzęsienie ziemi jest bardzo prawdopodobne. Symulacje komputerowe wykazały, że uskok San Andreas jest zdolny do wywołania trzęsienia ziemi o sile przynajmniej 8,3 stopni.

Ostatni znaczący wstrząs wystąpił w 1906 r., gdy trzęsienie ziemi o sile 7,8 stopni przekształciło część San Francisco w ruiny Fot. archiwum

W Brazylii powstało ogromne zapadlisko

Na farmie Alto Paranaíba w Brazylii pojawił się lej krasowy imponujących rozmiarów. Obecnie znana jest tylko średnica dołu, która wynosi około 25 metrów. Głębokość zapadliska jest jednak tak duża, że nie udało się jej określić.

Lokalni mieszkańcy przyznają, że pierwszy raz mają do czynienia z takim wydarzeniem. Wcześniej w tym rejonie nie odnotowano nigdy podobnego przypadku.

Naukowcy twierdzą z kolei, że dla obszaru, na którym zloka-

lizowane jest gospodarstwo, zapadliska tego typu są zjawiskiem całkiem zwyczajnym. Powodem ich powstawania jest rozpuszczanie się wapienia, który w dużych ilościach znajduje się pod powierzchnią. W tej chwili nie wiadomo, co stanie się z farmą, ponieważ możliwe jest, że otwór w ziemi będzie się powiększał. Istnieje w związku z tym realne zagrożenie dla życia lokalnych mieszkańców. Leje krasowe występują zwykle w miejscach o podłożu składającym się głównie z wapienia. To dlatego tak

wiele z nich miało miejsce na Florydzie, gdzie budowa geologiczna sprzyja ich powstawaniu. Za powstawanie zapadlisk wini się przeważnie działalność wód gruntowych.

Wystąpienie tego zjawiska jest szczególnie prawdopodobne, gdy w okolicy powstały nowe siedziby ludzkie. Człowiek potrzebuje wody i jej wzrastająca konsumpcja mogła zmienić przepływy podziemnych cieków, kierując je na obszary z większą zawartością łatwego do wypłukania piasku.